

BLUMENTÁL

Ročník XXIV

Číslo 6

Jún 2013

Boh, ktorý začal v tebe dobré dielo...

Jún je tradične mesiac, kedy sa vo väčšine diecéz konajú kňazské vysviacky a primičné sväté omše. V mnohých farnostiach a kostoloch, aj v našom blumentálskom, je zvýšený záujem veriacich o Katolícke noviny, prípadne o iné katolícke periodiká, ktorý je vedený aj túžbou vidieť mená a fotografie ordinandov – kandidátov na kňazské svätenie. Hoci v súčasnosti sa už nemálo ľudí dostalo do kráčov duchovnej letargie a nezáujmu, je povzbudivé, že je ešte stále veľa tých, čo sa tešia na udalosť, ktorá je vždy radostnou chvíľou pre Cirkev – na kňazskú vysviacku jej nových služobníkov a na primície – prvé sväté omše novokňazov v domovských farnostiach. Túto radosť Cirkvi prežívajú niektorí veriaci aj tým, že sa zúčastňujú na ordinácii alebo primíciách aj vtedy, keď nejde o novokňaza z okruhu ich príbuzenstva či známych, alebo z ich farnosti. Jednoducho cítia radosť a vďačnosť voči Pánu Bohu za nových služobníkov oltára. Naši predkovia dokonca zvykli hovorievať, že kvôli novokňazskému požehnanu sa opláti zodrať aj niekoľko párov topánok. Z mojej domovskej farnosti a rodného kraja vyšlo aj v rokoch neslobody Cirkvi veľa kňazov, ale v menej „urodných“ rokoch sme zvykli ísť na primície aj do ďalšieho okresu, len aby sme si nenechali ujsť túto vzácnu udalosť.

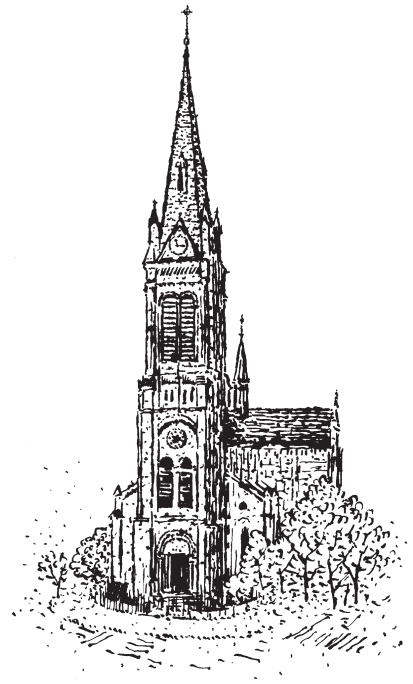
Súčasťou kňazskej vysviacky sú aj slová biskupa vychádzajúce z Listu sv. Pavla Filipanom (1, 6): „Boh, ktorý začal v tebe dobré dielo, nech ho aj sám dokončí.“ V každom z nás – v kňazovi aj v laikovi zvláštnym spôsobom rezonujú tieto slová. Pripomínajú nám, že všetci máme na tomto svete určité poslanie alebo dokonca duchovné povolanie. Boh človeka na toto dielo postupne pripravuje, pričom očakáva od nás to povestné *Adsum, Domine! (Tu som, Pane!)* a v prípade špecifického povolania, akým je cesta ku kňazstvu, dostáva človek od Boha mocný duchovný impulz v podobe sviatosti posvätných rádov (diakonát, presbyterát a episkopát), pričom tu opäť zohráva svoju úlohu tajuplné pôsobenie Boha a jeho milosti, aby sa na základe slobodného podriadenia zo strany svätenca mohlo Božie dielo naplno rozvinúť a završiť.

V 19. storočí v čase mimoriadne agilného protikatolíckeho ťaženia vo Francúzsku sa v jednej farnosti istý neverec zastavil pri bráne kostola, keď z neho vychádzal sprievod prvoprijímajúcich detí. Keď sa zahľadel do ich nevinných tvárí a očí, čosi sa v ňom pohlo a spontánne jednému z tých detí povedal: „Pomodli sa za mňa, dieťa nevinné!“ Možno sa to nemusí zdať vhodné prirovnanie, ale ja v tejto situácii vidím určitú paralelu či už so sobášom, alebo s vysviackou. Tak ako ten muž bol pohnutý atmosférou prvého svätého prijímania, aj mnohí z nás pri pohľade na mladomanželov pri sobáši alebo novokňazov pri vysviacke si uvedomíme, že je v nich čosi nevinné a nepoškvrnené, prinajmenšom v tom, že vstupujú do nového životného stavu, v ktorom budú istý čas nováčikmi a začiatočníkmi. Nám ostatným – či ide o manželov alebo kňazov, už medzitým mnohé veci stihli zovšednieť. A tu zrazu máme možnosť nanovo zakúsiť krásu a sviežosť niečoho, čo sa v našom živote odohralo možno už roky alebo aj desaťročia dozadu.

Možno aj ten spomínaný ateista aspoň nakrátko pocítil niečo, čo azda kedysi bolo súčasťou jeho života v detstve – viera v Boha. Nám kňazom, ale aj ostatným členom veriaceho Božieho ľudu práve obdobie kňazských vysviacok pripomína, aby sme sa nebáli a nehanbili opätovne sa vrátiť k prvotnej horlivosti a duchovnej zanietenosti. Veď je prirodzené, že tak, ako manželom niektoré aspekty ich života v manželstve a rodine časom zovšednejú a hrozí nebezpečenstvo upadnutia do rutiny a ubíjajúcich stereotypov, aj nám kňazom sa môže stať, a aj sa stáva, že sa začneme v určitých veciach cítiť „profíkmi“ natoľko, že viac než na Božiu milosť a pomoc zhora sa budeme spoliehať na vlastné schopnosti aj vtedy, keď náš potenciál začne postupne vyhorievať.

Keď sme v septembri 1990 začínali našu formáciu na kňazstvo v bratislavskom seminári, bolo to v období, keď časť bohoslovcov ešte študovala podľa starého päťročného cyklu a my, najmladšie „uchá“, sme ako prváci začínali nový, šesťročný cyklus. Pri punktách (večerné body na ranné rozjímajenie) nám náš vtedajší špirituál páter Augustín Slaninka povedal: „Chlapci, predstavte si, že z toho, čo tu za päť alebo šesť rokov formácie získate ako základ, budete, ak Pán Boh dá, žiť ďalších päťdesiat alebo možno aj šesťdesiat rokov ako kňazi.“ Neskôr, bolo to v júni 2001, až štyria mladí kňazi z našej vtedy bratislavsko-trnavskej arcidiecézy ohlásili odchod z kňazskej služby. Všetkých som osobne poznal ešte zo seminára. Práve v tom období som čítal rozhovor s kňazom-jubilantom Mons. Viktorom Trstenským, ktorý slávil krásne 70. výročie kňazskej vysviacky a katolícke médiá informovali o úmrtí veľprepošta Emanuela Schuberta, kňaza bankobystrickej diecézy a publicistu (verným čitateľom Katolíckych novín toto meno zaiste čosi hovorí), ktorý zomrel v úctyhodnom veku 97 rokov života a 73 rokov kňazstva. Bolo to čosi zvláštne: uvedomiť si, že niekto vydrží v pastoračii len pár rokov, iní zotrávajú celé desaťročia bez ohľadu na ťažké a nebezpečné časy. Priznám sa, že aj to je dôvod, prečo sa s veľkou úctou dívam na každého staršieho kňaza a my mladší (ešte sa stále k nim trošku rátam aj ja ☺), máme

(Pokračovanie na s. 7)

*Ako márnوترatné dieťa, nevďačný Syn,
zrušil som svoj vzťah k tebe, Otec.
Chcel som si svoj život zariadiť sám!
Hľadať svoje šťastie ďaleko od teba!
Nepochopil som nezištnosť tvojej lásky,
ktorá bola mojim domovom,
mojím bohatstvom a mojim životom.
Chcel som si hneď vziať svoje dedičstvo,
hneď, celé len pre seba.
Zhrabol som tvoje dary ako pohľadávku,
oslepený som nevedel, čo robím.
Ty si mi, Pane, nič nepovedal.
Nechal si ma odísť do mojich
vzdialených vysnívaných krajín,
kde som prehýril všetok tvoj majetok.
Ten kúsok života, ten kúsok lásky
som prehýril egoisticky, hlavo.
A keď som všetko rozhadzal,
v mojom srdci prepukol veľký hlad.
Hriechy sú krajinou hladu a núdze,
nechutenstva a nedostatku.
Teraz neuspokojený zložil som si ruky
nad prázdnotou.
Vstúpil som do seba,
pocítil som smäd po iných veciach,
spomenul som si na tvoj dom,
a rozhodol som sa, že vstanem a vrátim sa.
Ty si ma zbadal už z diaľky;
čakal si ma dlhý čas
na križovatkách mojich ciest!
Bežal si mi naproti.
Skrýl si ma do svojho náručia.
Bol si dojatý viac ako ja.
Vôbec si sa nepýtal na moju minulosť.
Ty ju poznáš.
Ty vieš, že tvoje dieťa je choré.
Ty vieš akú tvrdú skúsenosť som získal.
Dávaš mi nové šaty a nové sandále.
Prídavaš ďalší príbor na rodinný stôl
a hovoríš: jedzme a oslavujme
moje dieťa sa vrátilo!
Ďakujem, Pane,
môj Otec, môj Domov, moja Lásky, môj Život.
Nikdy nezabudnem,
že si nechcel ponížiť svojho syna,
pretože si chcel, aby žil.*

**Michel Hubaut OFM:
Som tvoje márnوترatné dieťa
Z češtiny preložila XD**

MESIAC MILUJÚCEHO SRDCA

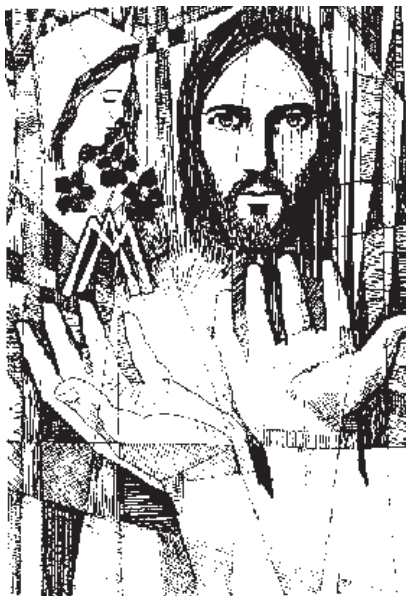
Symbolom lásky je srdce, lebo sa oddávna pokladá za jej sídlo. A tak keď uvažujeme o Ježišovej láske k ľuďom, ktorú nám prejavil najmä svojou vykupiteľskou obetou na kríži a ustanovením Oltárnej sviatosti, nevyhnutne sa nám vynorí jeho prebodnuté Srdce, ohnisko a symbol tejto jeho nesmiernej lásky. Láska vzbudzuje protilásku, preto sa kresťanská zbožnosť oddávna rozvíjala prostredníctvom úcty k Ježišovmu prebodnutému Srdcu. Jeho telesné srdce pre spojenie s Božstvom v jednej osobe ako prameň nekonečnej lásky, je totiž hodné našej úcty a poklony. Tak nejakto napísal Ján Brišák v liturgickej modlitbovej knižke pre študujúcu mládež v polovici minulého storočia.

Osobná úcta k Ježišovmu najsvätejšiemu Srdcu bola od začiatku kresťanstva základom kresťanskej nábožnosti, „prišla“ teda na svet spolu s kresťanstvom. Do bohoslužieb ju však Cirkev zaviedla až v čase, keď pod vplyvom protestantskej a janzenistickej náuky začala upadať viera a nápadne chladnúť láska k Bohu. V tom čase veľkým učiteľom lásky k Božskému Srdcu bol sv. František Salezský, ktorý aj svoje duchovné dcéry nazval Dcéry Ježišovho Srdca. A Boh si vyvolil práve jednu z nich, Margitu Máriu Alacique, aby sa stala šíriteľkou tejto úcty.

O zjaveniach svätej Margity vie azda každý katolík, preto sa k nim nebudeme vracat', chceme sa len pozrieť na to, čo tieto zjavenia znamenali pre Cirkev, ako sa po nich šírila úcta k Ježišovmu Srdcu a čo priniesla ďalším generáciám až do dnešného dňa.

Prvé pobožnosti k Božskému Srdcu sa ešte za účasti sv. Margity začali v noviciáte v kláštore v Paray-le-Monial 20. júla 1685 a potom 21. júna 1686. Od tých čias sa už šírenie tejto úcty napriek mnohým protivenstvám, ktoré sa proti tomuto kultu stali najmä v XVIII. storočí, nepodarilo zastaviť.

No až v roku 1765 Posvätná kongregácia pre obrady potvrdila, že srdce je symbolom lásky. Pápež Pius VI. v bule Auctorem fidei vyhlásenie potvrdil a vyhlásil, že úcta sa vzdáva Srdcu „neoddeliteľne spojenému s osobou Slova“ a pápež Kle-

ment XIII. (1758 - 1769) schválil v Poľsku Rímskemu arcibratstvu Najsvätejšieho Srdca sviatok Ježišovho Božského Srdca. Podľa úmyslu pápeža sa tento sviatok mal rozšíriť na celú Cirkev v duchu zásad posolstiev svätej Margity Márie Alacogue. Práve ona bola privilegovaným nástrojom šírenia tejto úcty, ktorá dovtedy síce existovala, no v rozličných formách, a takto dostala len novú orientáciu.

S úctou k Božskému Srdcu malo byť spojené nielen láskyplné rozjímanie a adorácia, ale aj zadostučinenie za urážky a nevd'ačnosti najmä zdokonaľovaním vlastného života.

Videna a posolstvá, ktoré Margita Mária Alacogue prijala, boli a ostanú vrcholom, ktorý pripomína svetu Ježišovu lásku k ľuďom a od ľudí žiada odpoveď na jeho lásku. Úcta k Božskému Srdcu triumfovala v XIX. storočí, a kláštor v Paray-le-Monial sa stal nepretržitým cieľom púti. V roku 1856 pápež Pius IX. zaviedol sviatok Najsvätejšieho Ježišovho srdca pre celú Cirkev.

S vlnou tejto úcty, ktorá zaplavila svet, sa budovali kaplnky, chrámy, baziliky a svätyne zasvätené tomuto mystériu. Patrila medzi ne aj svätyňa na Montmarte v Paríži, ktorej stavba trvala štyridsať rokov. Začala sa uvádzať do chrámov pobožnosť prvých piatkov, boli zostavené litánie k Božskému Srdcu a Ježišovmu Srdcu zasvätila Cirkev celý mesiac jún. Aby kult Ježišovho Srdca, ktorý sa začal rozvíjať v mystickom živote duší, prenikol do spoločenského života veriacich, rozšírilo sa hnutie zasväcovania jednotlivcov, rodín ba i celých národov Ježišovmu Srdcu.

Horlivosť tejto úcty na začiatku XX. storočia bola taká veľká, že vznikali početné rehoľné rády, mužské aj ženské, z ktorých medzi najvýznamnejšie patrí Kongregácia kňazov Najsvätejšieho Srdca založená v r. 1874.

Sme radi a hrdí na to, že veriaci našej blumentálskej farnosti patria medzi horlivých ctiteľov Božského Srdca, o čom svedčí aj hojná účasť na svätých omšiach na prvé piatky a rady veriacich čakajúcich na prijatie sviatosti pokánia, na sväté prijímanie, ako aj účasť na odprosujúcej pobožnosti.

Sviatok Božského Srdca sa slávi vždy v piatok v oktáve Najsvätejšieho tela k krvi Pána, a sobota po tomto sviatku je zasvätená Najsvätejšiemu srdcu Panny Márie, dvom nerozdeliteľným srdciam veľkej lásky k ľudstvu. **Pripravila X. Duchoňová**

BLAHOSLAVENÍ ČISTÉHO SRDCA, LEBO ONI UVIDIA BOHA

V júni, hneď po slávnosti Najsvätejšieho Ježišovho Srdca, v tomto roku v sobotu 8. 6. oslávime liturgickú spomienku Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Pri tejto príležitosti nám možno príde na myseľ obrazy v izbách našich predkov, ktoré ešte kde-tu nájdeme v príbytkoch tých skôr narodených - známa sústava dvoch obrazov: Božské Srdce Ježišovo a Nepoškvrnené Srdce Panny Márie. Medzi nimi kríž.

Tieto predstavy môžu vyvolať dojem, že úcta, ktorú vyjadruje uvedená spomienka, patrí skôr niekde do minulosti. Akoby pretrvala dodnes iba z dôvodu tradície, z povinnosti zachovať to, čo sa tu niekedy slávil. Nie je to však tak. O aktuálnosti tejto spomienky svedčí práve aj skutočnosť, že v roku 2000 sa táto spomienka stala nanovo záväznou pre celú Cirkev. Druhý vatikánsky koncil v rámci zjednodušovania cirkevného roka ju totiž zaradil medzi ľubovoľné spomienky. Pápež Ján Pavol II. však pokladal za vhodné podporiť túto úctu aj svojou autoritou.

Pokúsme sa preto zastaviť na chvíľu pred obrazom Nepoškvrneného Srdca Panny Márie a hľadať hĺbku a aktuálnosť tejto úcty.

Stručný pohľad do dejín

Nepoškvrnené Srdce Márie je prejav katolickej zbožnosti, ktorej liturgickú spomienku rozšíril na celú Cirkev pápež Pius XII. v roku 1944, ako pamiatku na zasvätenie sveta nepoškvrnenému srdcu Márie, ktoré so svojimi veriacimi vykonal v roku 1942 uprostred hrôz II. svetovej vojny. Povinná spomienka pripadá na sobotu po

slávnosti Božského Srdca. Ide teda o pohyblivú spomienku.

Pôvod tohto kultu sa dá odvodiť zo slov sv. Lukáša, ktorý vo svojom evanjeliu poukazuje na Máriino srdce skoro ako na akúsi „úschovňu“, kde Mária uchováva svoje najsvätejšie spomienky. Prvá stopa verejného kultu sa objavuje v Neapoli v roku 1640 v prostredí bratstva Máriinho srdca. Založil ho svätý kňaz Ján Eudes, ktorý bol horlivým apoštolom aj úcty k Božskému Srdcu.

Ďalším veľmi dôležitým podnetom boli zjavenia Panny Márie vo Fatime. Priopemeňme si konkrétne slová, ktoré Božia Matka adresovala Lucii:

„Ježiš chce teba použiť ako nástroj, aby ma ľudia viac poznali a milovali. On chce stanoviť vo svete úctu k môjmu nepoškvrnenému srdcu,“ povedala Mária Lucii dos Santos počas zjavenia 13. júna 1917.

10. decembra 1925 Mária stojí pri Lucii spolu so svojím Dieťaťom a odovzdáva nový odkaz z neba:

„Všetkým, čo sa po dobu 5 mesiacov, v prvú sobotu mesiaca vspovedajú, prijmu sväté prijímanie, pomodlia sa ruženec a zotrávajú pri mne 15 minút v rozjímaní nad jeho tajomstvami s úmyslom odčiniť spáchané urážky sľubujem, že budem pri ich smrteľnom lôžku so všetkými milosťami potrebnými na spásu.“

Sviatok Nepoškvrneného Srdca Márie ustanovil pápež Pius VII. v roku 1805, ale na celú Katolícku cirkev ho rozšíril až spomínaný Pius XII. v roku 1944.

Úctu k Máriinmu srdcu vyjadruje aj skutočnosť, že v Cirkvi existuje pomerne veľký počet inštitútov a spoločenstiev, ktoré nesú práve toto meno.

Úcta zakorenená v Biblii a u cirkevných otcov

Ak chceme správne chápať a osvojiť si úctu k Máriinmu srdcu, vyžaduje to od nás čistotu duše, ale zároveň je pre nás nevyčerpatelným prameňom vnútorného života.

Vo Svätom písme srdce vyjadruje súhrn

celého vnútorného života človeka. Často sa Boh obracia na srdce človeka, aby sa dotkol do hĺbky celej osoby. Keď u proroka Ezechiela sľubuje nové srdce, poukazuje na úplné obrátenie sa k nemu v situácii, keď sa Boží ľud úplne vzdialil a zblúdil.

Keď teda hovoríme o Máriinom srdci, chceme preniknúť do hĺbky jej vnútorného života, do jej vzťahu k Bohu a k blíznym. Veta, ktorú sv. Lukáš rád opakuje, že „Mária uchovávala všetko vo svojom srdci“ (porov. Lk 2, 51) spomína priamo Máriino srdce. Je to však len začiatok bohatého rozvoja úcty k tomuto srdcu, ktorý sa postupne rozvíjal v Cirkvi, ako to bolo vyššie opísané.

Už cirkevní otcovia v prvých storočiach Cirkvi uvažovali o tomto tajomstve. Sv. Augustín vidí v Máriinom srdci spomínanú „úschovňu všetkých tajomstiev“, osobitne tajomstva Vtelenia. Dospeje až k slávnemu tvrdeniu, že Mária „počala najskôr v srdci, až potom v lone“.

Aktuálnosť a poslanstvo úcty ku Máriinmu srdcu

Na záver sa spýtajme: Akú hodnotu má táto úcta, v ktorej vzývame Máriino srdce

o lásku a orodovanie za nás? Dejiny viacerých škôl duchovného života potvrdzujú, že táto úcta je nevyčerpatelným prameňom vnútorného života. Známym rímskym exorcistom páter Amorth takto opisuje aktuálnosť úcty k nepoškvrnenému srdcu Panny Márie:

„Pohľad na nepoškvrnené srdce Márie, nás priťahuje nielen k stále hlbšiemu postojú dôvery. Volá nás ochote nasledovať tento vzor, otvoriť sa Bohu s celým srdcom a počúvať materské napomenutia Márie. Nakoniec, pravá úcta k Máriinmu čistému srdcu vyžaduje vlastnú čistotu srdca podľa učenia evanjeliových blahoslavenstiev: Blažení čistého srdca, lebo onividia Boha! (Mt 5, 8)

Posolstvo spomienky Nepoškvrneného Srdca Panny Márie je krásne vyjadrené v liturgickej modlitbe tohto dňa:

*Svätý Bože,
ty si pripravil v srdci
preblahoslavenej Panny Márie
dostojný príbytok Duchu Svätému;
na orodovanie nepoškvrnenej Panny
naplň aj naše srdcia svojou milosťou,
aby sme boli tvojím svätým chrámom...*

Jozef Pajerský, kaplán

SVÄTÍ PETER A PAVOL - DVA STĹPY CIRKVI

V Evanjeliu podľa Matúša čítame o zmene mena. Šimon spoznal v Ježišovi Krista – Mesiáša – a Pán Ježiš mu zmenil meno na Peter. Podobne to bolo so Šavlom, ktorý potom, čo spoznal Krista a obrátil sa, nie je viac Šavlom, stal sa Pavlom.

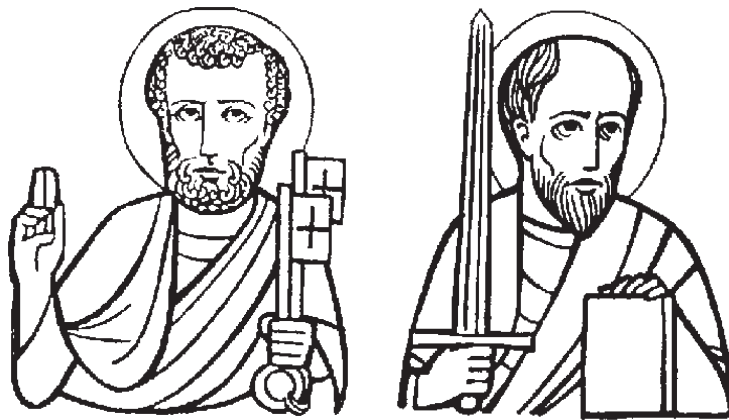
Zmena mena a náplne práce

V biblickej reči zmena mena vyjadruje nový vzťah. V knihe *Genezis* čítame o človeku, ktorý po rozmnožení hriechu na zemi počúva Boha a ochotne plní Božiu vôľu. Je to praotec viery – Abram. Boh mu mení meno na Abrahám, lebo sa mu dostáva vyznačenia – Boh si ho vyvolil, a teda je Božím mužom – je Abrahám. Tak aj v prípade Petra a Pavla zmena ich mena značí novú skutočnosť.

My sa nemáme zriekať svojho mena, ale máme byť jeho dôstojnými nositeľmi ako svedkovia krásy života s Kristom. Peter a Pavol si tak vážili svoje vyvolenie, že položili za Pána svoj život vo viere, že zomrieť pre neho je zisk. Majme pred sebou Krista, ako nevesta má pred sebou svojho ženicha a túžobne očakáva deň, keď bude navždy jeho.

Nenarodili sa dokonali, ale usilovali sa o dokonalosť

Keď pozeráme na svätých Petra a Pavla, apoštolské kniežatá, cítime, že nie sme takými hrdinami. Nedajme sa však odradiť od ideálu. Ani Peter, ani Pavol nedosiahli svoje víťazstvo odrazu. Peter, ktorý vyznal:

Ty si Kristus!, bezprostredne potom odrádza Krista od utrpenia a neskôr pri zajatí Pána Ježiša pred slúžkou zo strachu povie: *Nepoznám toho človeka.* Pavol, ktorý po svojom obrátení *dychtil po zabíjaní Pánových učeníkov*, ešte aj po svojom obrátení zakúsil veľa prekážok: *Od Židov som päť ráz dostal štyridsať bez jednej, tri razy ma bičovali, raz ameňovali, trikrát som stroskotal na lodi, noc a deň som bol na morských hĺbinách; často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov...* (2 Kor 11, 18, 21b-30). Napokon však mohol povedať: *Pracoval som viac ako oni všetci; vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou.*

Pavol schvaľoval, že zabili Štefana, sám prenasledoval kresťanov, no nakoniec on urobil najviac práce na poli Božieho krá-

ľovstva. Je to pozvanie aj pre nás: Pri pohľade na svoje chyby, omyly a pády **nedajme sa znechutiť nikým, ničím, ani samým sebou.**

Po zmŕtvychvstaní sa Pán Ježiš pýta Petra: *Miluješ ma?* On sa tak pýta aj nás. A my môžeme prijať za svoju odpoveď Petra: *Pane, ty vieš, že ťa mám rád.*

Spoločná Božia priazeň a spoločný cieľ

Apoštol Peter ani Pavol nepatria už viac sebe, ale Kristovi. Úplne sa oddali tomu, v ktorom spoznali svojho Spasiteľa a ktorý dal ich životu novú orientáciu – Kristovi: Peter už nebude rybárom, Pavol už nebude hľadať múdrosť sediac pri Gamalielových nohách. A Pán si ich chráni: v *Skutkoch apoštolov* čítame, ako bol Peter zázračne vyvedený z väzenia (Sk 12), v Druhom liste Timotejovi Pavol obrazne vyznáva, že bol vyslobodený z tlmy leva (2 Tim 4).

Aj my sme v krste boli oslobodení a začali sme nový život. Vtedy sme prijali svoje meno. **Stali sme sa kresťanmi, teda Kristovými. Ani my teda viac už nepatríme sebe, ale Kristovi, ktorý za nás zomrel a vstal z mŕtvych.** Sv. Peter nás povzbudzuje, že kto je kresťan, *nech sa nehanbí, ale oslavuje Boha týmto menom.* **Ján Sítár, kaplán**

JE ZAKÁZANÉ TO HOVORIŤ, ALE S POHLAVÍM SA NEŽARTUJE

Paríž 14. mája (BF) - „Rodová (gender) ideológia určite napácha viac škody ako marxizmus“. Napísal Mons. Tony Anatrella, medzinárodne známy psychoanalytik, odborník na sociálnu psychiatriu, docent na slobodných Fakultách filozofie a psychológie v Paríži a na Kolégiu bernardínov (Collège des Bernardins), a tiež konzultor Pápežskej rady pre rodinu a Pápežskej rady pre pastoraáciu v zdravotníctve. Svoju najnovšiu knihu *Teória „gender“ a pôvod homosexuality*, ktorú vydalo vydavateľstvo San Paolo, napísal Anatrella práve s cieľom upozorniť na existenciálne a spoločenské dôsledky teórie, ktorá neguje pohlavný rozdiel medzi mužom a ženou.

V prechádzajúcom čísle sme citovali z listu našej čitateľky, ktorá sa zúčastnila seminára na tému: *Globálna sexuálna revolúcia - v mene slobody strácame slobodu*. V príspevku autorka vyslovila nádej, že u nás zatiaľ táto téma nie je až taká aktuálna. No pretože aktivisti tzv. **rodovej (gender) rovnosti** vo svete naozaj pracujú veľmi horlivo (Francúzsko, Španielsko...), pričom nepomáhajú ani miliónové protestné zhromaždenia občanov, a pretože v našich médiách zaznela správa, že aj náš parlament sa práve v týchto dňoch má zaoberať otázkou rodovej rovnosti, a teda aj u nás sa začína uplatňovať tzv. „salámová metóda“ - teda postupne prikravovať koliesko za kolieskom k požiadavkám jednej z tzv. menšín, a začína sa uvoľňovať aj situácia okolo drog (zníženie trestu, resp. jeho odbúranie za ich prechovávanie), ako to dnes (v nedeľu 26. mája zaznelo v istej populárnej diskusnej relácii na jednej z našich TV stanic). Totiž trest za urážku homosexuálov, lesbičiek, bisexuálov... má byť vyšší, ako trest za urážku iných skupín občanov - veriacich, Rómov či iných menšín, vraciame sa k tomuto problému. Preto sme sa rozhodli uverejniť vyššie citovaný rozhovor s naslovovaným odborníkom na tieto otázky. Myšlienky v ňom akoby boli odpoveďou na problémy nastolené na spomínanom seminári.

● **Monsignor, čo sa môže stať ľuďom, ktorí nevidia jasne rozdiely medzi pohlaviami?**

- Teraz ešte nevidieť dôsledky popierania odlišnosti medzi pohlaviami, ale o takých dvadsať rokov to bude zrejme: ak to takto pôjde ďalej, staneme sa svedkami veľkej krízy identity a šírenia psychických problémov. Skutočnosť sa zmieša s predstavami a nič sa už viac nebude pokladať za stabilné. Chronická neistota navyše plodí násilné správanie. Dieťa vyrastá zdravo a bezpečne, keď môže zvnútorniť pohlavnú rozdielnosť. Ak nastáva konflikt pri jej akceptovaní, lebo ho mentalita okolia núti, aby neprijalo rozdielnosť, stáva sa náchylnejšie na to - ako sa to stáva u homosexuálov -, že vyrastá v depresii, je neisté a nie je schopné akceptovať rozdielnosť. Obrovské psychické škody spôsobené rozvodmi, ktoré v súčasnosti konštatujeme, nie sú ničím oproti tomu, čo môže spôsobiť rodová ideológia pre budúce generácie.

● **Hovoríte o narastajúcom šírení homosexuálneho správania. Je to len dôsledok prijatia tohto modelu ako normálneho, alebo tiež prevládajúcej narcistickej mentality?**

- Hovoríme, že narcistická mentalita, ktorá odmieta inakosť (teda rozdiel medzi pohlaviami - pozn. red.) ako prvok nevyhnutný pre naplnenie človeka, uľahčuje homosexualitu. Prípady homosexuálneho

správania pribúdajú, pretože spoločnosť, namiesto toho, aby pomáhala človeku prijať najprv svoje a potom opačné pohlavie, napomáha jeho regres do infantilnej (detskej) fázy sexualit, v ktorej sa „inakosť“ (teda rozdielnosť) nechápe ako pozitívna. Ak však nebudeme pomáhať dieťaťu, aby vyšlo zo seba samého a prekonalo tieto infantilné (detské) fázy, môže dôjsť k veľmi vážnym problémom: okrem homosexuality sú to alkohol, drogy, bulímia a mnohé iné.

● **Homosexualita teda nemá fyziologický, neurologický alebo genetický pôvod?**

- Takmer všetky štúdie sa zhodujú v tom, že tu ide o narušenie psychiky, ako tvrdil už Sigmund Freud. Muž a žena dozrievajú psychicky tým, že počas detstva a adolescencie zvnútorňujú vlastné pohlavne rozlíšené telo. Keď sa tak nestane, jednotlivec neakceptuje vlastné skutočné telo a namiesto toho prijíma iné, čo nekorešponduje s jeho osobnou skutočnosťou: toto imaginárne telo sa líši od skutočného tela.

● **Vo vašej knihe sa píše, že homosexualita je vlastnícka, vo vzťahu k inému hľadá vyplnenie nedostatku a nie je schopná darovať sa. Ako teda môže Cirkev od homosexuálov žiadať, aby žili v čistote?**

Cirkev hovorí, že sexuálne úkony medzi osobami rovnakého pohlavia sú svojou vnútornou povahou nezriadené, pretože homosexuál nedokáže vyriešiť svoju frustráciu tým, že sa spája s niekým, kto má rovnaké pohlavie. Napriek tomu, že prežíva také vzťahy, zostáva neuspokojený. Preto Cirkev ponúka osobám, ktoré sú skutočne homosexuálne (ak nie, môžu podstúpiť terapeutickú liečbu, ktorá ich priviedie k heterosexualite), aby sa zdržiavali praktizovania homosexuality a usilovali sa hľadať do vnútra a zakladať svoje vzťahy na inej láske, ktorá môže zahojiť ich ranu, a tou je láska Krista v Cirkvi. Je to namáhavá cesta, ale jediná, ktorá umožňuje žiť v tomto stave v pokoji. Existujú kresťania, ktorí majú takéto sklony a prijímajú ich, no nechcú ich prejavovať navonok alebo praktizovať. Niektorí môžu mať zlé skúsenosti a chcú to zmeniť, pričom nachádzajú vo viere v Krista zdroj svojej cesty k šťastiu: v láske Cirkvi môže každý človek nájsť svoje miesto.

● **Aký je vzťah medzi rodovou loby a populáciou, ktorú - ako tvrdia - reprezentujú? Reprezentujú tieto nátlakové skupiny naozaj všetkých homosexuálov?**

- Homosexuálna loba robí veľa krik. Možno to jasne vidieť, keď organizujú manifestácie ako sú pochody Gay Pride, ktoré sú otvorené aj pre heterosexuálov, aby bola čo najväčšia účasť. Zostáva však skutočnosťou, že homosexuáli predstavujú veľmi malé percento celkovej populácie. Výskum vo Francúzsku ukázal, že v roku 2008 len

1,1 % mužov a 0,3 % žien malo sexuálne kontakty s osobami rovnakého pohlavia, čo nevyhnutne neznamena, že to boli skutoční homosexuáli. Hovoríme teda o nepatrnej menšine, no s veľkou mocou v oblasti politiky a médií, ktorá chce nanucovať svoj životný štýl väčšine populácie, ktorá nevie, čo sa vlastne deje: médiá majú takú moc a psychologický vplyv, že za zlého sa pokladá už aj ten, kto sa pýta, aby to pochopil. Donútia nás pokladať za normálne aj to, čo človek odjakživa vnímal ako evidentne problematické. Dokonca sú zakázané aj diskusie o otázke pôvodu homosexuality.

● **Teda problém, ktorý sa dotýka len niekoľkých osôb, sa mení na epochálnu otázku. Ako je možné, že loby, ktorá reprezentuje len nepatrnú časť populácie, má takúto moc?**

- Aby sme pochopili tento fenomén, musíme ho umiestniť do historického rámca so začiatkom v päťdesiatych rokoch, keď sa začala rozvíjať ideológia sexuálneho liberalizmu, ktorá chcela zredukovať sexualitu na jej infantilný a hravý aspekt. Následne sa začiatkom sedemdesiatych rokov začalo tvrdiť, že sexuálny pôžitok je primárnym právom osoby, teda aj dieťaťa. Vtedy sa rozšírila homosexualita a stala sa legitímnou. Dnes sa nachádzame v situácii, keď sa homosexualita pokladá za sexuálnu identitu vďaka intenzívnej práci gay aktivistov vo všetkých najdôležitejších inštitúciách, ako OSN a Európska únia, ktoré teraz homosexualitu nanovo zadefinovali. Začiatkom sedemdesiatych rokov sa gay aktivisti veľmi chceli presadiť, a preto začali používať verbálne i fyzické násilie: homosexuálne združenia intervenovali na všetkých lekárskejších kongresoch, a to aj brutálnymi metódami, vytrhnúc mikrofón tomu, kto sa opovážal vzniesť pochybnosti. Obsadili strategické miesta a infiltrovali sa aj do správnej rady Združenia amerických psychiatrov. Týmto spôsobom dosiahli, že homosexualita bola vymazaná zo zoznamu chorôb, a to rezolúciou dosiahnutou hlasovaním po tom, čo boli všetkým členom vopred zaslané osobné listy: nikdy sa nestalo, aby bolo odborné stanovisko prijaté hlasovaním. Odvtedy je pre lekárov takmer nemožné, aby prístupovali k homosexualite aj z odborného hľadiska. Následne Svetová zdravotnícka organizácia i legislatíva jednotlivých štátov začali popierať existenciu sexuálnej odlišnosti, pričom najprv akceptovali homosexualitu ako normálnu, potom povolili manželstvá medzi osobami rovnakého pohlavia a nakoniec im umožnili aj adopciu detí.

● **Tvrdíte, že homosexuáli trpia. Ak je to tak, prečo sa nik nebúri a nežiada o pomoc?**

- Kto pripúšťa, že trpí a chápe, že to nie je v dôsledku spoločnosti, na ktorú projektuje svoju mániu prenasledovania, a u ktorej hľadá potvrdenie, ktoré nenašiel u rodiča, často hľadá pomoc. Je však evidentné, že aktivisti si to budú neuvedomujú, alebo nechcú z tohto bludného kruhu vyjsť von: hovoria, že netrpia, hoci stále vychádza na povrch problém depresie, izolácie a nestability vo vzťahoch. Preto ten, kto si nechá pomôcť, má často strach povedať, ako sa veci v skutočnosti majú: sme pochábi, lebo ak sa heterosexuál stane homosexuálom, tak sa mu gratuluje; no v opačnom prípade sa ním opovrhuje.

● **Ako hodnotíte liečbu Roberta Spitzera, najplynnejšieho psychiatra minulého storočia, ktorý sa nedávno ospravedlnil homosexuálom, že konštatoval účinnosť nápravnej terapie doktora Nicolosioho?**

- Existujú také formy homosexuality, ktoré sa nedajú zmeniť, iné zasa, ktoré sa môžu vyvíjať a nastupujú na cestu smerom k heterosexualite. No tak ako je potrebné vyvarovať sa represívnym terapiám, je tiež možné napomáhať v prekonávaní infantilnej fázy sexuality s cieľom zmeniť orientáciu tých, ktorí po tom vnútorne túžia, a teda sú ochotní spolupracovať. Kto však toto tvrdí, je prenasledovaný, vrátane Spitzera.

● **Nikdy sa vám nevyhrážali?**

- Dochádza k tomu neustále, stáva sa to všetkým tým, ktorí zastávajú to, čo zastávam ja. Doteraz ma ešte neudali, hoci vo Francúzsku už existuje zákon proti homofóbií: ak si poslanec dovoľí povedať, že rodina má väčšiu hodnotu ako všetky iné zväzky, je odsúdený na prvom alebo druhom odvolacom konaní. Z dôvodu slobody myslenia vyhlási zrušenie rozsudku, ale pýtam sa: ako dlho ešte bude trvať toto prímerie? Rozvíja sa tu ideologická polícia. A keď ideológia potrebuje na svoje presadenie policajnú a súdnu moc, znamená to, že ideme smerom k totalitnému štátu. Problém spočíva v tom, že obyvatelia si v skutočnosti neuvedomujú vážnosť situácie, lebo problémy týkajúce sa homosexuality sú neznáme a hovorí sa o nich ako o tabu.

● **Ako sa možno proti tejto ideológii postaviť a zastaviť takéto totalitné smerovanie?**

- Je potrebné povedať pravdu. Cirkvev zostala jedinou inštitúciou, ktorá obratňuje zdravie človeka. Ale je potrebné vynaložiť väčšie úsilie v oblasti vzdelávania: mnohí totiž podporujú a obhajujú túto ideológiu z neznalosti. Často aj kňazi hovoria bez toho, aby poznali reálny život homosexuálov. Je potrebné čítať Bibliu a spisy sv. Pavla, ktorý opisuje hrozné dôsledky spo-

ločnosti, ktorá uznáva homosexualitu. Predovšetkým je potrebné pestovať vzťah s Bohom. Narcizmus (neprimeraný sebaobdiv), v ktorom sa nachádzame, je v skutočnosti ovocím odmietnutia Boha. A aj sexuálna odlišnosť, ktorá jediná nás môže naplniť. V tomto svete, ktorý zabudol na túto odlišnosť a ktorý nepozná Božiu lásku, človek už viac nevie, kým je, a nemá viac vzor, ktorý ho formuje, len ten uniformný, masový. To je dôvod, prečo je dôležitá nová evanjelizácia, o ktorej hovorí pápež (autor sa odvoláva ešte na predchádzajúceho - teraz emeritného pápeža Benedikta XVI. - pozn red.), a ktorá od ohlasovania Kristovej lásky prechádza k človeku, pričom ju možno zakúsiť v Cirkvi a v rodine. Je dôležité vychovávať k tomu, aby sme pre vlastné naplnenie dokázali vyjsť zo seba samých. Nie náhodou a napriek útokom pápež neustále hovorí o prirodzenej rodine. Ešte ako kardinál Ratzinger, s ktorým som roky spolupracoval ako člen Kongregácie pre katolícku výchovu, žiadal vypracovať veľmi dôležitý dokument o výchove a homosexualite a o potrebe spolupráce medzi mužom a ženou. Napokon, základom je pastorácia na podporu rodiny a väčšie úsilie katolíkov pri obrane rodinných a výchovných inštitúcií.

Zdroj: TK KBS 14. 5. 2014 (ZAH)

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

1150. VÝROČIE PRÍCHODU SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Azda každý z nás si musí uvedomiť, že ak si máme dať odpoveď na otázku, aký význam má slávenie Roka svätých Cyrila a Metoda, musíme poznať život a dielo týchto apoštolov Slovanov. Preto sme sa ponarali dlhodobo do štúdia ich života a diela. Napriek strohým historickým dokumentom vieme toho dosť, len si to musíme uvedomiť.

„Každá výrazná historická udalosť v našich národných dejinách má vždy svoje vnútorné, domáce a zároveň aj širšie európske pozadie. A poznať to pozadie znamená aj celostnejšie sa priblížiť k podstate tejto udalosti, a tým zreteľnejšie aj k podstate a k pravde čias. Pritom si uvedomujeme, že nie sme schopní detailne zrekonštruovať historické deje. Máme však istú výhodu, ale aj nevýhodu, keď s časovým odstupom a vedomostným nadhľadom meriame už uzavreté deje minulosti, najmä tie, ktoré sú z našej strany, z nášho pohľadu počiatkami našich národných dejín tesne spojených s dejinami Cirkvi“. Túto myšlienku na púti zahraničných Slovákov v Ellwangene vyslovil nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák (*Homília na počesť sv. Metoda Ellwangene 27. septembra 2008* In: *Duchovný pastier*).

A blahoslavený Ján Pavol II. v encyklike *Slavorum apostoli* (1985) zdôraznil: „Keď sa odvolávame na minulosť ‚kresťanskej‘ Európy, aby sme podnietili novú evanjelizáciu a christianizáciu s misijným pôsobením medzi jej národmi a kultúrami, a keď sa usilujeme o návrat ku koreňom a k národnej identite, žiada sa zodpovedné poznanie konkrétnej a reálnej historickej a kultúrnej minulosti jednotlivých národov“. Dôvodom na vydanie tejto encykliky, ako

sa píše v úvode, „na pamiatku evanjelizačného diela svätých Cyrila a Metoda po jednástich storočiach, je živá úcta, ktorej sa po stáročia tešia svätí solúnski bratia... zvlášť v slovanských národoch pamätajúce na ich nedocenený prínos k dielu hlásania evanjelia medzi týmito národmi...“

Pápež uvádza aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k takému závažnému činu, ako je vydanie encykliky. Je to predovšetkým apoštolský list *Egrediae virtutis* (31. 12. 1980), ktorým sám vyhlásil týchto svätcov za spolupatrónov Európy. Týmto krokom okrem iných sľachetných úsilí sledoval aj snahu o jednotu: „Po storočiach rozdelenia Cirkvev Východná a Západná, Rímska a Carihradská dnes uskutočnila rozhodujúce kroky smerujúce k plnému spoločenstvu, ktoré sa začalo Druhým vatikánskym koncilom; a tak sa domnievam, že vyhlásenie svätých Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy popri svätom Benediktovi plne zodpovedá znameniam našich čias...“

Toto vyhlásenie má byť pre ľudí našich čias svedectvom výsostného významu ohlasovania evanjelia, ktoré Ježiš Kristus zveril cirkvám, ohlasovania, v ktorého službe obidvaja bratia, slovanskí apoštoli, zasvätili celý svoj život. Toto ohlasovanie bolo cestou a nástrojom vzájomného poznávania a vzájomnej jednoty medzi rozdielnymi ná-

rodmi rodiacej sa Európy a Európe zaistilo dnešné spoločné duchovné a kultúrne dedičstvo“. My môžeme konštatovať, že „Cyril a Metod plnili svoju misionársku službu v jednote tak s Carihradskou cirkvou, z ktorej boli poslaní, ako aj s Rímskym stolcom sv. Petra, ktorý ich dielo schválil a potvrdil; a tak podali svedectvo o jednote Cirkvi, ktorá za ich života a misionárskej práce ešte nebola narušená rozdelením medzi Východom a Západom, aj keď v tom období už boli vzťahy medzi Rímom a Carihradom poznačené veľkým napätím“. V apoštolskom liste pápež doslovne uvádza: „Mužovia mimoriadnych čností, svätí Cyril a Metod, upriamujú na seba našu pozornosť a naše srdce...“

A biskup Judák píše: „Pápež Ján Pavol II. počas celého svojho pontifikátu neohrozene poukazoval na skutočnosť, že keď sa moderný človek klania falošným bohom, kultúra života sa nútene zdeformuje. Práve v takýchto súvislostiach si musíme uvedomiť, aké je to úžasné, že práve v čase deformácie myslenia človeka v čase keď sa vyzdvihuje jeho bezbrehá sloboda s podtiahom slovom pokašiteľa z raja: *budete ako Boh*, dostali sme úžasnú osobnosť, ktorá cez kult solúnskych bratov pomáha, nielen pomáhala, vrátiť nám čistý pohľad na človeka a jeho poslanie, na význam jeho bytia.“

Potrebovali sme a potrebujeme osobnosť, ktorá nám pomôže pozdvihnúť cyrilometodský kult ako záruku obnovy nášho národa i Európy a vôbec celého sveta. Preto vráťme sa k Jánovi Pavlovi II., tomuto blahoslavenému pápežovi a vyberme si opäť slová, ktorými on budoval a buduje našu tradíciu:

Bratislava 22. 4. 1990 z homílie na vajnorskom letisku

Nech je pochválený Pán za dar viery, ktorú vaši predkovia prijali, keď počúvali Božie slovo, ako ho ohlasovali svätý Cyril a Metod. Od byzantského cisára Michala knieža Rastislav žiadal učiteľa, ktorý by vedel vysvetliť pravú kresťanskú vieru v reči ľudu (porov. Život Konštantína-Cyrila XIV). Z toho pozvania sa zrodilo poslanie svätých solúnskych bratov, ktorí zostavili abecedu a gramatiku, začali prekladať Sväté písmo a liturgické knihy a položili základy vašej kultúry. Od tých čias sú kultúra a život Slovákov vo svojich mnohorakých prejavoch poznačené kresťanskou vierou, ktorá prechádza cez celé ich dejiny ako životodarná voda: niekedy tečie pod zemou, inokedy preniká na povrch, ale vždy je tajomnou miazgou, ktorá zabezpečuje rast a rozkvet stromu, čo prináša hojné plody svätosti, pracovitosti a vernosti. Žiarivým vzorom toho sú svätý Gorazd, Bystrík, Andrej Svorad a pustovník Benedikt. Svedčia o tom významným spôsobom blahoslavení košickí mučeníci. Dokazujú to celé generácie, ktoré si od tých čias až dodnes zachovali prijatú vieru, žiarlivo ju chránili a cez stáročia ju odovzdávali neporušenú z otcov na synov. Kto by chcel vytrhnúť kresťanskú vieru z kultúry a zo života slovenského národa, nemohol by pochopiť jeho dejiny, od tých najstarších až po dnešné.

Bratislava 30. 7. 1995 úvítanie na letisku

Slovenské dejiny svedčia o tom, aká dôležitá je kresťanská tradícia. Ona je pevným základom, na ktorom možno postaviť život a rozvoj celej spoločnosti. Táto krajina je už od svojej prvej evanjelizácie zásluhou svätého Cyrila a Metoda hlboko poznačená ohlasovaným evanjeliom. A sama ústava vašej republiky uznáva a predkladá bohaté občianske i duchovné dedičstvo kresťanstva ako program pre život v súčasnosti. Posolstvo svätých solúnskych bratov zostáva vždy platným orientačným bodom pre novú evanjelizáciu, ktorá má obrodíť všetky oblasti ľudskej existencie. Odvolávajú sa na tieto pevné kresťanské korene, toľkí odvážni synovia a dcéry tejto krajiny odolávali v ťažkých rokoch skúšok a vytrvali, keď totalitný režim udušal každú formu slobody, najmä slobody náboženskej. Vedomie takého bohatého dedičstva posilňovalo vieru a nádej všetkých – biskupov, kňazov, rehoľníkov a veriacich laikov, ktorí znášali nespravodlivé násilie, ba aj prenasledovanie, len aby zostali verní Kristovi a Cirkvi.

Kresťanská kultúra, ktorá osvetľovala dejinnú cestu vášho ľudu, má aj dnes pomáhať Slovákom na ceste k svornému spolužitiu v spoločenstve európskych národov.

Nitra 30. 7. 1995 Stretnutie s mládežou

Drahí mladí priatelia! V evanjeliom úryvku, ktorý sme práve dočítali, sme počuli o istých Grékoch, ktorí chceli vidieť Ježiša. Grécki boli aj svätý solúnski bratia Cyril a Metod. Vďaka ich apoštolskej horlivosti Duch Svätý zavial semeno evanjelia do tejto vašej zeme, kde vaši predkovia pre-

javili túžbu poznať Krista. Túto túžbu vyjadril knieža Rastislav prostredníctvom poslov vyslaných do Konštantínopolu. Svätí bratia potom siali do tejto brázdy, zasvätiac svoj život sadeniu a rastu Božieho kráľovstva.

Vy, mládež tejto krajiny, ste novou úrodou na Božom poli. Tou úrodou, ktorej korene siahajú do čias evanjelizácie svätých solúnskych bratov. Buďte ich dôstojnými pokračovateľmi! Prijmite túto výzvu a zasväťte sa veľkodušne dielu novej evanjelizácie. Budujte most medzi druhým a tretím kresťanským tisícročím. Nitra nám hovorí o prvom tisícročí. Tu neďaleko stál prvý kresťanský kostol v celej stredovýchodnej Európe. Tu sa od roku osemdesiatimi rokmi pšenice zrna stáva v Eucharistii telom Krista, ktorý v sebe zjednocuje všetkých, čo ho s vierou prijímajú. Preto som túžil navštíviť Nitru. Ešte za života svätého Metoda tu bola zriadená diecéza. Katedrálnej chrám, ktorý sa vypína nad mestom, je jedným z najstarších biskupských sídel medzi slovanskými národmi. Tu sa narodil Gorazd, „muž vašej krajiny, vzdelaný... a pravoverný“, spolahlý učeník, ktorého si Metod vyvolil za svojho nástupcu. S pohnutím hľadím na obrisy Zobora. Na jeho úpäti stál okolo roku tisíc kláštor svätého Hypolita, kde sa formoval môj krajan svätý Andrej-Svorad a jeho žiak svätý Benedikt, nebeský patróni tohto mesta a tejto diecézy. Tito a mnohí iní menej známi hrdinovia viery – myslím napríklad na svätého biskupa Bystrika sú akoby semená, ktoré padli do úrodnej nitrianskej pôdy, do pôdy Kristových ohlasovateľov a odvážnych apoštolov...

Drahí priatelia, uvedomte si, aký neoceniteľný je dar, ktorý ste dostali od Boha. Dostal sa k vám po dlhej ceste generácií od čias svätého Cyrila a Metoda. Prijmite ho v zodpovednej slobode a usilovne ho zveľadajte. Necúvajte pred radikálnymi požiadavkami evanjelia! Pamätajte, že Boží Duch, ktorý je vo vás, je mocnejší ako duch sveta (porov. 1 Jn 4, 4). S jeho pomocou je možné zachovávať Božie prikázania s radosťou. Nezamieňajte si slobodu s individualizmom. Nejestvuje opravdivá sloboda bez lásky k iným. Kresťania žijú slobodu ako službu v presvedčení, že od toho závisí rozvoj pravej civilizácie v Európe a na celom svete. Svätý Cyril a Metod s nasadením života odmietli podriaďiť vieru mocenským záujmom. Viera vždy chráni pravú slobodu a odsudzuje fyzické i morálne otroctvo. Fyzické otroctvo je viditeľnejšie ako morálne, ale morálne otroctvo nie je o nič menej nebezpečné. Jestvuje totiž otroctvo spôsobené inými a otroctvo, ktoré si človek zapričňuje sám. Mládež Slovenska, majte vždy otvorené oči! Nedajte sa opantať ideológiou falšnej slobody, ktorá v mene zdaniejšieho šťastia šíri indiferentizmus a relativizmus a tým pozbavuje svedomie hodnôt, ktoré dávajú životu zmysel. Podobne ani na sociálnej rovine neslobodno zamieňať slobodu s nacionalizmom. Rozdielnosť kultúr je bohatstvo, ktoré treba spravovať vo veľkej vzájomnej úcte a v opravdivej spolupráci. Odvrhnite každé pokušenie násilia a rasizmu. Buďte tvorcami pokoja, dialógu a solidarity.

Pohotovo a veľkodušne odpovedajte na Kristovo volanie. Buďte pohotová a pred-

všetkým vy, mladí priatelia, ktorí ste dostali dar povolania na kňazský alebo rehoľný život. Drahí seminaristi, drahí novíci a novícky, svedomite sa pripravujte na službu Pánovi a bratov podľa príkladu svätého Cyrila a Metoda.

Pripravujte sa aj vy, chlapci a dievčatá, povolani na manželstvo a rodinný život. Aj toto povolanie je nádherné. Učte sa od Krista pravej lásky: je to láska náročná, nehľadá sebecký pôžitok, ale je otvorená pre sebadarovanie. S takouto vnútornou dispozíciou budete schopní vytvoriť rodiny, ktoré budú opravdivými svätyňami lásky. Rodiny, ktoré prijímajú ľudský život a chránia ho od jeho počiatku až po prirodzené ukončenie.

Mnohí z vás sa pripravujú na prácu a na určitú úlohu v spoločnosti. Iní už pracujú. Pracujte vždy usilovne a na odbornej úrovni. Zostaňte pritom verní kresťanskej morálke. Ochtne poslužte aj v občianskej i politickej oblasti a nikdy nestraňte zo zreteľa spoločné dobro... Moji drahí, Kristus sa nám aj dnes prihovára: „Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje.“ (Jn 12, 26) A na našu útechu dodáva: *Kto bude slúžiť, toho poctí Otec.* (Jn 12, 26) **Toto sa už splnilo na svätom Cyrilovi a Metodovi a na toľkých iných svätých aj v slovenskej jazykovej oblasti: Otec ich poctil.**

Po prilete na Slovensko 11. septembra 2003

... Prichádzam ako pútnik evanjelia, priťahujúc všetkým pozdrav pokoja a nádeje. Na vytváraní občianskych a náboženských dejín Slovenska sa svojim prínosom podieľali aj odvážni a horliví svedkovia evanjelia, ktorých by som tu všetkých chcel s vďakou vyzdvihnúť. Mám na mysli hlavne slávnych bratov zo Solúna, svätých Cyrila a Metoda, apoštolov slovenských národov, ale aj ostatných, ktorí preukázali svoje čnosti v obetavej službe Bohu a bližnému.

Už onedlho vaša krajina vstúpi ako plnohodnotný člen do spoločenstva európskych národov. Milovaní, prispajte svojou bohatou kresťanskou tradíciou k budovaniu identity novej Európy.

Neuspokojte sa iba hľadaním ekonomických výhod. Veľké bohatstvo, vskutku, môže vyvolať aj veľkú chudobu. Iba budovaním spoločnosti, ktorá, napriek obetiam a ťažkostiam, rešpektuje ľudský život vo všetkých jeho formách, propaguje rodinu ako miesto vzájomnej lásky a rastu osoby, hľadá spoločné dobro a je pozorná na potreby najslabších, možno zabezpečiť budúcnosť na pevných základoch a blahodarnú pre všetkých.

A tieto slová nech nás sprevádzajú.

Hlásť sa k dielu sv. Metoda a sv. Cyrila dokazuje našu duchovnú zrelosť a posilnenie našej národnej identity. Sme predsa prvými a priamymi dedičmi cyrilometodského diela, ako to často zdôrazňovali najvyšší pastieri Cirkvi v predchádzajúcom storočí zvlášť. **Duchovný odkaz sv. Cyrila a Metoda – ako pripomínať bl. Ján Pavol II. – má byť pravidlom života a vedomým programom každodenného života.** Ostaňte verní dedičstvu sv. Cyrila Metoda a spoločne prosíme: **Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane!**

Preto poďme, putujme do Nítry 5. júla 2013. obnoviť seba, Cirkve i národ.

Pod'me v prítomnosti pápežského legáta vyjadriť vernosť rímskemu biskupovi, viditeľnej hlave Cirkvi, a tým samému Kristovi.

Zacel'ne ranu bolestného rozdelenia Cirkvi na Slovensku! Sv. Cyril a sv. Metod, vám patrí naša vďaka, cez vás naše prosby kladíme Bohu!

Daniel Dian

Nezvyčajný život „východného“ svätca

Pretože je správne, aby „Cirkve dýchala obidvomi stranami pľúc“, predstavím vám svätca východnej cirkvi. Volal sa Serafim Sarovský. On nie je svätec len Ruskej pravoslávnej cirkvi devätnásteho storočia. Množstvo kresťanov aj na Západe dokáže aj v súčasnosti čerpať z jeho príkladu nasledovania Krista. Zachoval sa dostatok archívnych dobových dokladov o jeho živote a činnosti.

Serafim vlastným menom Prochor Mošin sa narodil v Kursku v bohatej rodine podnikateľov s tehliami. Keď mal šesť rokov, zomrel mu otec. Jeho mama ďalej viedla firmu a pokračovala v podpore stavby katedrálneho chrámu v Kursku. Keď bola stavba takmer dokončená, išla sa aj so synom pozrieť. Vyšli hore do zvonice odkiaľ sa ponúkal nádherný výhľad. Chýbalo tam však zábradlie a malý Prochor z veľkej výšky padol. Podľa všetkých zákonitostí mal byť chlapec mŕtvý alebo celoživotne zmračený, ale keď prestrašená mama zbehla dolu, nebolo mu nič. Keď mal trinásť rokov, vážne ochorel, nehýbal sa, umieral. No zjavila sa mu Panna Mária a povedala mu, že bude uzdravený. Na Veľkonočnú nedeľu išla mestom procesia aj s ikonami. Začalo však prudko pršať, a tak procesia našla útočisko pred dažďom v dome, kde býval Prochor. Ikona Bohorodičky prišla až k nemu.

Prochor bol uzdravený a aj pod vplyvom tohto zázraku sa neskôr rozhodol zanechať svetskú kariéru podnikateľa a odišiel do kláštora v Sarove, kde na znak nového života prijal mníšske meno Serafim. Jeho matka ho požeňkala medeným krížom, ktorý potom celý život nosil na hrudi.

O tri roky opäť vážne ochorel na vtedy neliečiteľnú vodnatieľku. Chceli mu zavolať lekára, ale on to rázne odmietol. Zdôrazňoval, že jedinou pomocou a lekárom pre neho je Pán Ježiš Kristus. Mal zjavenie Panny Márie, ktorá prišla aj s apoštolmi Petrom a Jánom. Svojim žezlom sa dotkla jeho boku a prebytočná voda z jeho tela vyšla von. Na tom mieste bol neskôr postavený chrám a nemocnica, ktorá tam stojí dodnes.

Zjavenia, ktoré mal svätý Serafim Sarovský, neboli nikdy vážne spochybnené. Prešiel všetkými fázami mníšskeho života od spoločného života v komunite cez púštníctvo, keď dochádzal do kláštora len na nedeľnú liturgiu, až po úplné odlúčenie sa od ľudí. Niekoľko rokov absolútne mlčal. Spoločnosť mu robili len lesné zvieratá vrátane medveďa – boli pri ňom krotké – vycítili jeho svätosť a dobrotu.

Delil sa s nimi aj o jedlo. Hovoril, že pôst nespočíva len v hladovaní, ale je potrebné sa podeliť s núdnym. Svoje asketické praktiky neustále sprisňoval. Až tisíc dní kľučal na kameni a ruky mal pozdvihnuté k nebu a opakoval v modlitbe slová Bože, buď milostivý mne hriešnemu. Dnes si toto už veľmi ťažko vieme predstaviť. Serafim dosiahol hlbokú neustálu modlitbu srdca. Dostal dar starcovstva, čiže dokázal viesť ľudí, ktorí k nemu prichádzali. Videl im do srdca. Bezpečne ich viedol k spásu v Kristovi.

Zdôrazňoval, že život kresťana má byť neustálou snahou o získanie a udržanie si prítomnosti Ducha Svätého. Vynikal láskavosťou a každého vítal Veľkonočným pozdravom *Christos voskrese*. No našli sa aj neprajníci. Jedného dňa ho prepadli traja muži, ktorí si mysleli, že v pustovni má skrytý veľký poklad. Pripravoval si práve drevo, ale sekeru nepoužil na svoju obranu. Modlil sa za tých, čo na neho útočili. Ťažko zranenému sa mu podarilo doplaziť do päť kilometrov vzdialeného kláštora. Doktor len konštatoval, že Serafim nemá šancu prežiť. Fraktúra lebky, zlomená chrbtica. Svätec sa však modlil, odpúšťal a žehnal mužov, ktorí mu ublížili a opäť bol zázračne uzdravený. Útočníci sa obrátili a robili pokánie.

Serafim mal mnohé prorocké videnia, ktoré sa vyplnili. Sto rokov predtým, ako sa to stalo, predpovedal tragický koniec monarchie Romanovcov v Rusku. Krv mnohých kresťanov bude v Rusku preliata. Aj mnohí duchovní a hierarchovia budú skúšaní. Viacerí stratia aj vieru v tajomstvo zmŕtvychvstalého Krista. Nakoniec sa však kresťanská viera znova rozšíri a upevní.

Serafim Sarovský sa vyhýbal sláve, ale Boh ho povýšil tak, že ho dodnes vyhľadávajú zástupy pútnikov. Zomrel v povesti svätosti v roku 1833.

Zdenko Tkáčik, kaplán

Farská knižnica informuje

Každý mesiac pribúdajú skvelé knihy do našej farskej knižnice a vždy riešim dilemu, ktorú z nich zverím do vašej pozornosti. Tento raz to bude kniha z edície *Osudy – Benjamin Boisson: V krvi je život (Karmelitánske nakladateľstvi Kostolné Vydri, 2013, 111 s.)*.

Tenka knižka s podtitulom *Neobyčajná cesta ke kněžstvi* je autobiografickým spracovaním udalostí života francúzskeho autora, ktorý nám v denníkovej forme dovoľuje nahliadnuť do dôležitých medzníkov svojho života.

Čítaním jeho dobrodružného hľadania Boha a ešte dobrodružnejšieho Božieho pôsobenia v jeho živote sa pred naším vnútorným zrakom odkrýva Božia sila a moc.

Sledujeme jeho prvé vážne zastavenie – ochorel ako dvanásťročný na leukémiu, veľmi vážne onkologické ochorenie krvi. Denníkové zápisky sú zo začiatku prime-

rané veku a jeho poznaniu – detsky úprimne píše o svojich strachoch, ale aj túžbach a bojoch. Popisuje náročnosť liečby, svoje pocity a pohľady na tých, ktorí ho chorobou sprevádzali – lekári, zdravotné sestry, ošetrovatelia, ale aj rodina a priatelia. Nezameriava sa len na materiálnu stránku, ale opisuje dôležitosť modlitby a osobného živého vzťahu s Bohom. Po štyroch rokoch intenzívnej liečby sa uprostred skupinovej charizmatickej modlitby zázračne uzdravil – sám cítil, ako ho Ježiš v každej bunke tela uzdravuje. Od tej chvíle bol úplne zdravý, všetky laboratórne výsledky boli v poriadku a on pokračoval v gymnaziálnych štúdiách a intenzívnom hľadaní Božej vôle. Zaujímala ho informatika, hľadal a zakúšal prvé lásky. Čoraz viac ho však fascinoval duchovný svet. Pomocou svojich priateľov – kňazov hľadal svoje miesto v Cirkvi. Vstúpil do seminára, ale aj tam hľadal. Zoznámil sa s množstvom nových hnutí, ktoré vznikali a rozkvíľali vo Francúzsku, až našiel svoje povolanie v Komunitě blahoslavenstiev, ktorú v roku 1973 založil brat Efraim so svojimi priateľmi. Vstúpil ňu, prijal nové meno Benjamin. Dovtedy sa volal Sylvain. Po istom čase formácie a štúdiu prijal kňazské svätenie a dostal dar slz, plakal od dojatia nad veľkou Božou láskou, jeho milosrdenstvom a mocným pôsobením v jeho živote. Mal tridsaťtri rokov, presne toľko, koľko mal Ježiš, keď vylial krv za naše uzdravenie a spásu.

Motív krvi sa vinie celou knižkou – ochorenie krvi, zázračné uzdravenie krvi, moc premeniť vodu na krv pri sv. omši, uvedomenie si veľkosti Ježišovej lásky, ktorá sa zhmotňuje vylitím jeho krvi za spásu sveta... Krv je viac ako voda, v krvi je život.

Kniha je písaná veľmi prijateľným, ľahkým štýlom, má spád, vyhába sa opisom, zhŕňa podstatu, ponúka možnosť spoznať vnútorný svet jedného súčasného kňaza. Myslím si, že všetkých, ktorí po tejto publikácii siahnu, oslovení. **Monika Šandorová**

(Pokračovanie zo s. 1)

vždy dôvod a možnosť veľa sa od nich naučiť, okrem iného čnosti, ktorá sa zdá taká obyčajná, ale bez nej si ťažko predstaviť krásu duchovnej služby: bez čnosti vytrvalosti.

S obdivom hľadím ako mnohí z nich aj napriek veku dokážu byť zdatní fyzicky (aj napriek chorobám), odolní psychicky a duchovne svieži. Dúfam, že táto poznámka sa nikoho nedotkne, a hlavne každý ju správne prijme, keď poviem, že jej autorom je už nebohý, ale aj pre svoj humor nezabudnuteľný dôstojný pán dekan Gusto (tak sme ho familiárne nazývali) Drška, ktorý mi raz povedal: „Starý farár je ako starý potkan – nič mu neublíži. Nezlomí ho ani to, keď mu ľudia nadávajú a nespysne ani vtedy, keď ho veľmi chvália.“ Ale vlastne podobne (až na toho potkana ☺) sa vyjadruje aj sv. Tomáš Akvinský v známej *Modlitbe o milosť dobrého života*: „Pane, daj aby som pri úspechoch nespysnel a pri ťažkostiach neupadol do malomyseľnosti.“

Zvykneme sa modliť za kňazov, aby boli podľa Ježišovho Srdca, ktoré nás vyzý-

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrenie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **neďela a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
  - **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v neďelu; sv. omša o 18,00 h nie je.
- Počas školského roka:
sv. omša pre mládež . . . . . utorok – 18,00 (spieva zbor Bečkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti . . . . . neďela – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiakový týždeň** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **neďelu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

1. 6. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 15. 6. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **stredú** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dá-tumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY – BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova):
St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevníkov a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚN

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Nech Svetový deň mládeže v Brazílii povzbudí všetkých mladých kresťanov, aby sa stali učeníkmi a misionármi evanjelia.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby sa po celej Ázii neustále otvárali dvere hlásateľom evanjelia.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Nech sa na príhovor slovanských vierozvestov svätých Cyrila a Metoda naša viera vo svätú Katolícku cirkev podľa ich príkladu stáva podnetom na čoraz silnejšie prilipnutie k Petrovmu nástupcovi.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

7. 6. Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

8. 6. Neпоškvrneného Srdca Panny Márie

24. 6. Narodenie Svätého Jána Krstiteľa

29. 6. Sv. Petra a Pavla, apoštolov

OZNAMUJEME

- **litánie k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu** budú vždy ráno po svätej omši, ktorá sa začína o 6,30 h, a popoludní po svätej omši, ktorá sa začína o 16,30 h;
- **Slávnosť Najsvätejšieho tela a krvi Pána** bude v neďelu 2. 6. 2013. Svätá omša na Primaciálnom námestí sa začne o 10,30 h. Predsedať jej bude Bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský. Po skončení sv. omše bude **procesia s Oltárnou sviatosťou** z Primaciálneho námestia cez Kloboučnícku ulicu a námestie SNP ku kostolu farnosti Najsvätejšej Trojice, kde bude záverečné požehnanie. Všetkých srdečne pozývame. Zároveň pripomíname, že predpoludňajšie sväté omše na území Bratislavy majú byť ukončené do 10,00 h. Preto aj v našom kostole **sväté omše o 10,30 a 12,00 h nebudú;**
- **omšové úmysly** na júl sa budú zapisovať v krstnej kaplnke v pondelok 3. júna od 16,00 h;
- **sväté omše na prikázaný sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla** (sobota 29. júna) budú o 5,45, 6,30, 9,00, 10,30, 12,00, 16,30, 18,00 a 19,00 h.

(Dokončenie zo s. 7)

va: *Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom* (Mt 11, 29). Nech sa pre nás kňazov táto výzva k tichosti a pokore srdca spája s Pavlovým varovaním: *Kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol* (1 Kor 10, 12). A ak by sme mali pocit, že sú naše pastoračné a duchovné úspechy primálne, nech nás povzbudia slová bl. Matky Terezy z Kalkaty: „Sme povolani nie k tomu, aby sme sa stali úspešní, ale aby sme zostali verní.“

A tak Vás chcem, milí Blumentálci, poprosiť o modlitby tak za kňazské „mláďatká“ – tých, čo ešte len začínajú svoju službu dušpastierov, ako aj za nás ostatných. Za tých, čo tu máte, ktorí tu pôsobili, alebo sem ešte len nastúpia. Jeden z našich predstavených v seminári, dp. špirituál Miloslav Mrva, nám dal takúto radu pred vysviackou: „Chlapci, skúste sa už teraz modliť za ľudí vo farnosti, do ktorých budete poslaní.“ Veľmi ma oslovila táto rada, a vždy sa modliem nielen za Vás a mojich bývalých farníkov z predchádzajúcich pôsobísk, ale vždy (pre istotu ☺) aj za budúci farníkov. Aj vďaka modlitbe si vopred pripravujeme dobré duchovné zázemie, a zdá sa mi, že to obdivuhodne funguje. Výmeny kňazov, ich príchody a odchody do farností sú možno niekedy traumatizujúce, ale zároveň je v tom čosi vzrušujúce: opäť začať odznova, aby sme v službe Bohu a jeho ľudu v Cirkvi nezadriemali, aby Boh vo svojej prozreteľnosti mohol v každom z nás konať a završiť svoje dielo. Dovoľte mi tento júnový príhovor ukončiť prosbou, akú poznáme z primičných obrázkov: Žehná Vás a o modlitby prosí: **Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár**